

Evenemangshall i Stockholms stad

PM - Svar på uppdrag att i samarbete med berörda nämnder, privata aktörer samt i dialog med idrottsförbunden utreda och hitta en placering av en idrotts- och evenemangshall med en publikkapacitet om cirka 5 000 personer

PM Evenemangshall i Stockholms stad

Innehåll

PM Evenemangshall i Stockholms stad	1
Uppdraget	2
Verksamhetsinriktning	2
Innehåll och funktioner.....	4
Placering	5
Idrotterna.....	8

Uppdraget

I stadens budget för 2022 har idrottsnämnden fått i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder, privata aktörer samt i dialog med idrottsförbunden utreda och hitta en placering av en idrotts- och evenemangshall med en publikkapacitet om cirka 5 000 personer. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2022.

Även i budgeten för 2021 fanns ett uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och privata aktörer utreda en idrotts- och evenemangshall med en publikkapacitet om cirka 5000 personer. Detta är idrottsförvaltningens svar på uppdraget.

Idrottsförvaltningen har under framtagandet av detta PM haft dialog med flera berörda specialidrottsförbund. Det gäller förbunden för basket, budo och kampsport, gymnastik och handboll. Stadsintern samverkan har skett med exploateringskontoret, kulturförvaltningen, Visit Stockholm och Stockholm Globe Arenas Fastigheter AB.

Verksamhetsinriktning

Idrottsförvaltningen förordar att hallen används som en renodlad evenemangshall med hallidrotter som prioriterad verksamhetsinriktning. Då kan staden satsa på en anläggning som fullt ut är anpassad till sitt syfte och bli en viktig markör för stadens satsning på att bli en evenemangsstad i världsklass. Det kan bli en effektiv investering på sitt område istället för att försöka uppfylla flera behov inom idrottsområdet i samma anläggning.

Vissa hallar som används för evenemang och matcher används vardagskvällar för träning för antingen elit- eller breddidrott samt för skolundervisning dagtid. Det kräver kringtytor och installationer för att kunna rymma de faciliteter som krävs i en traditionell idrottshall. Erfarenheter från exempelvis Eriksdalshallen har visat att det innebär svårigheter för föreningarna att planera och genomföra en bra verksamhet om match och träning i flera idrotter blandas i en evenemangshall. Skolorna har särskilda behov av utrustning och inventarier för att kunna uppfylla skolplanen. Dessa behov tar plats och begränsar evenemangsmöjligheterna såväl i hallen som i kringtytor. Därför är vår bedömning för detta uppdrag att det är ett ineffektivt sätt att möta olika behov inom idrotterna.

I det fortsatta utredningsarbetet behöver det göras en mer detaljerad behovsanalys per idrott för att få en uppfattning om vilken beläggning hallen skulle kunna få, per år och per månad. Det handlar främst om så kallade hallidrotter, varav ett antal intervjuats i denna utredning. Dessutom skulle idrotter som innebandy, futsal och vissa

paraidrotter kunna använda hallen. När dessa idrotters behov är djupare analyserade kan det göras en bedömning om det finns utrymme för ytterligare verksamheter i hallen.

Hallen skulle exempelvis kunna anpassas för evenemang inom områden som e-sport och kultur som musik, teater, dans med mera. Om denna option skulle väljas är vår bedömning att en hall av sådan här storlek skulle vara intressant för flera konsert- och eventarrangörer. Det är angeläget att detta val görs innan en hall formges så att de ökade kostnaderna för nödvändiga teknikanpassningar och bärkapacitet kan hållas så låga som möjligt.

Ett alternativ som har omnämnts under arbetets gång är om hallen ska ha en ispist så den kan vara spelplats för matcher i SDHL (damernas högsta serienivå) och Hockeyallsvenskan (herrarnas näst högsta serienivå). I de serierna spelar kommande säsong tre lag som använder stadens arenor eller ishallar för sina matcher. I en nära framtid kommer Hovet att rivas och Avicii Arena att moderniseras. Den blir då skalbar ned till 6000 platser. Det finns en risk att Avicii Arena kommer att vara för stor och för dyr för vissa av de lag som spelar på Hovet idag. Ett alternativ skulle kunna vara att denna hall kan användas även för ishockey. Det skulle i sin tur frigöra plats i Avicii Arena. Det finns ändå svårigheter med att kombinera hallsporter med issporter eftersom underlagen ska hålla mycket god kvalitet. Det är därför tveksamt om en enda evenemangshall av den här storleken kan täcka hela stadens evenemangsbehov inom spannet 1-5000 åskådare.

Hallen föreslås alltså utformas uteslutande för publika aktiviteter. Det påverkar exempelvis områden som servering och kringmiljöer samt förrådsbehov. Även arrangörer som föreningar och förbund har behov av att de kommersiella möjligheterna är optimerade för att en sådan här hall ska vara ändamålsenlig. Behoven i en evenemangshall beskrivs mer detaljerat under rubriken Tekniska förutsättningar.

I september 2021 gjorde Visit Stockholm en evenemangsundersökning bland invånare i länet för att få en bild av hur pandemin påverkat stockholmarnas syn på evenemang. Resultaten visar att stockholmarna uppskattar evenemang och deras roll i att forma huvudstaden till en livfull och dynamisk plats, men att ett antal trygghetskapande faktorer anses som mycket viktiga. Nedan listas uppgifter som kan vara värdefulla inför ett beslut om att bygga en evenemangshall med 5000 publikplatser.

- 67 procent går 1-5 gånger/år på evenemang.
- 58 procent är positiva till evenemang i staden, enbart 11 procent är negativa.
- 62 procent anser att större evenemang skapar stolthet över Stockholm.
- 2 av 5 upplever en sämre livskvalitet utan evenemang.
- 64 procent anser att det är viktigt att ha internationella evenemang i staden.
- 34 procent av stockholmarna anger att de saknat scenshow under pandemin samtidigt som 21 procent anser att de saknat idrottsevenemang.

Innehåll och funktioner

Publikkapacitet

I uppdraget har en publikkapacitet på 5000 personer angetts. Under framtagandet av detta PM har förslag om högre kapacitet, upp till 7000 personer, framförts. I dagsläget kan inomhusevenemang genomföras med upp till 2300 publikplatser i Eriksdalshallen. Basket kan inte spelas där. Den största publikkapaciteten för basket är 850 platser, i Åkeshovs idrottshall. Därefter finns Hovet med 8000 platser att tillgå.

Det är inte bara den maximala publikkapaciteten som ska jämföras. Det gäller även upplevelsen av att vistas på ett publikt evenemang i en rätt anpassad miljö. Vår bedömning är att en evenemangsarena med en maxkapacitet på 5000 platser ger förutsättningar för flera evenemang, i storleksordningen 3000-4500 besökare, som hade kunnat kännas ödsliga även i en maximalt nedskalad Avicii Arena. För stora eller för små anläggningar för ett evenemang skapar en sämre upplevelse.

Det är få lag som har fyllt Eriksdalshallen eller ens haft mer än en handfull matcher som fyllt mer än halva hallen under en normal säsong. Konkurrensen om människors fritid är stor och i Stockholm finns många aktiviteter att välja mellan. Det är ändå rimligt att anta att en anpassad hall skulle kunna ge en eller flera föreningar möjlighet att göra en kommersiell satsning som skapar större publik på sikt. Det har exempelvis skett när två fotbollslag flyttade till Tele2 Arena.

Läktare är dyra konstruktioner och kan skapa stora merkostnader i en evenemangsanläggning, exempelvis för takkonstruktionen. Därför är det viktigt att staden som evenemangsarenaägare planerar sitt utbud så att det inte byggs onödigt mycket läktarkapacitet. Utrymningsvägar, publikytor och passagemöjligheter utanför läktarna måste anpassas för de behov en sådan här hall har. Teleskopläktare

möjliggör för en mer flexibel användning vid olika slags evenemang. Sådana läktare kräver ett starkare golv för att klara den belastning det innebär.

Efter en bedömning av olika aspekter förordar vi en maximal kapacitet på 5000 läktarplatser om detta uppdrag ska realiseras.

Tekniska installationer

En evenemangshall behöver särskilda installationer som skiljer den från en traditionell idrottshall utöver att den har stora läktare. Det krävs elförsörjning som ska klara de olika slags evenemang som ska genomföras i hallen. Konserter och liknande kräver mer elförsörjning än idrott, men även idrottsevenemang kräver mer el än i en vanlig idrottshall. Ljudanläggning och belysning behöver också anpassas till evenemangens behov. Det kan exempelvis gälla belysningskrav vid TV-sändning av matcher. Kameraplattformar är en annan viktig funktion som skiljer en evenemangshall från en vanlig idrottshall.

Det behövs transportvägar för att kunna frakta material in i arenan samt förråd som är anpassade för evenemangsmaterial. Detta skiljer sig från förrådsbehoven i en vanlig idrottshall.

Hospitality, servering och media

Restaurang, kiosker och loger är viktiga delar i en evenemangshall. Matcher och andra evenemang kräver genomtänkta placeringar av dessa för att optimera de kommersiella intäkterna.

Utrymmen för media, presskonferenser och liknande krävs för att kunna erbjuda rimliga arbetsförhållanden för olika medieföretag. Kraven på nyheter från evenemang och matcher är idag höga. Därför är det en viktig förutsättning i en evenemangshall.

Placering

I en tätbebyggd storstad är det svårt att hitta lämpliga placeringar för en evenemangshall. Utöver att själva hallen kräver sin yta finns det också behov av lokal infrastruktur som parkering och tillfartsvägar för fotgängare och cyklister runt hallen. Det krävs också att platsen är välförsörjd med såväl kollektivtrafik som bilvägar för att kunna hantera de stora flöden av människor som uppstår i samband med evenemang.

Idrottsförvaltningen har tagit fram fyra förslag på placeringar som skulle vara möjliga för en evenemangshall. Utgångspunkten har varit just lämplighet för ändamålet. Dessa platser har sedan utretts tillsammans med främst exploateringskontoret. Nedan följer en analys av respektive plats.

Globenområdet

Det är naturligt att pröva denna placering för en tilltänkt evenemangshall i staden. Inom området ligger Tele 2 Arena, Avicii Arena och tomterna för Hovet och Söderstaden. Området har goda trafikförbindelser med spårtrafik(tunnelbana och spårvagn), busscentral(Gullmarsplan) och bil samt goda parkeringsmöjligheter. Den lokala infrastrukturen är anpassad för evenemangsverksamhet, vilket också understryker platsens lämplighet att inrymma en evenemangshall. Det finns hotell i området.

Området ingår i Söderstaden, är ett av stadens större stadsutvecklingsområden och består av Globenområdet, Slakthusområdet och Gullmarsplan-Nynäsvägen. Områdena utvecklas under olika skeden framöver och skapar tillsammans en ny sammanhållen destination i söderort med fokus på mat, kultur, nöjen och idrott.

Området runt Globen och Hovet ägs av Stockholm Globe Arena Fastigheter AB. I Slakthusområdet, väster om Avicii Arena och Tele 2 Arena, är all mark, som skulle fungera för en evenemangsarena, in-teknad för exploatering. Norr om och öster om Globenområdet ligger projekt Gullmarsplan/Nynäsvägen. Där pågår just nu ett programarbete och det är inte klart vilken markanvändning det kommer att bli inom det området. Möjligheten att inrymma en evenemangsarena bedöms vara mycket liten.

Området kring Kistamässan

Området från trafikplats Kista längs E4 norrut förbi Kistamässan och Victoria Tower Hotel fram till Kistahöjden består idag av parkering och grönområde. Mässan bidrar till goda infrastruktur-förut-sättningar i området. Pendeltåg finns i närheten och tvärbanan byggs ut genom området. Det är nära till större bilvägar och parkeringsmöjligheterna är goda. Kista centrum med tunnelbana, butiker och service finns på gångavstånd. Det finns hotell i området.

Kista Science City är huvudstadsregionens nav för hållbar teknisk utveckling. Här finns företag, forskning, utbildning och start ups. Området skulle därför kunna vara en lämplig plats för en satsning på e-sport.

Kista pekas ut som ett av tre fokusområden i Stockholms stad. Kista har stora möjligheter till fortsatt stadsutveckling genom att fortsätta på den inslagna vägen med mer attraktiv stadsmiljö med en blandning av arbetsplatser, bostäder, service och högre utbildning. I Kista pågår flera detaljplanarbeten som sammantaget bidrar till Kistas utveckling.

Kring Kistamässan finns stora ytor som behöver planeras i ett sammanhang. Det kan finnas bra lägen för en arena ut mot E4 där det är svårt med exempelvis bostäder. En kraftledning behöver tas ner innan exploatering kan ske, preliminär tidplan för detta är 2027-2028.

Det finns ett privat initiativ att uppföra ett kvarter bestående av blandad bebyggelse med fokus på idrottsytor nordväst om befintlig byggnation. Om evenemangsarenan ska uppföras i Kista bör en samordnande dialog ske med den privata initiativtagaren. Fastigheten, del av Akalla 4:1, är idag obebyggd.

Området kring Stockholmsmässan

Precis som Kista har Älvsjö goda förutsättningar när det gäller trafik, såväl bil- som kollektivtrafik, eftersom det finns en mässbyggnad på platsen. Redan idag finns pendeltågsstation och busscentral. I framtiden kommer Älvsjö också att få en tunnelbanestation. Hotell finns i området.

Ett programarbete pågår för att utveckla området kring Älvsjömässan. I och med att programområdet utvecklas med en ny struktur kommer befintliga mässlokaler med stor sannolikhet få nytt utseende där de integreras i annan bebyggelse och där samnyttjande med andra användningssätt blir en viktig förutsättning. I utformningen av de nya lokalerna kan det finnas goda möjligheter att ge plats åt en evenemangsarena som förhoppningsvis kan samnyttjas med andra verksamheter utöver idrotten.

Frihamnen

Området Värtahamnen-Loudden, där Frihamnen är det centrala området, kommer att bli en ny, folktät och verksamhetstät stadsdel i stadens centrala delar. Ett antal strategiska frågor utreds innan detaljplanarbeten kan starta. Det beräknas dröja upp till fem år. Därför är det svårt att exakt bedöma förutsättningarna för en placering av en idrotts- och evenemangshall i detta område. Det finns dock relativt god försörjning av buss- och biltrafik, vilket lär bibehållas i det utvecklade området. Däremot är troligen parkeringsmöjligheterna begränsade. Det är inte klart om området kommer att ha spårtrafik.

Idrotterna

De specialidrottsförbund som har bidragit med sina synpunkter till detta PM är Svenska Basketbollförbundet, Svenska Budo & Kampsportförbundet, Svenska Gymnastikförbundet och Svenska Handbollförbundet. Några förbund hade också med sig representanter för det regionala specialdistriktsförbundet eller någon lokal elitförening. Det har därmed funnits en god bild av de mest berörda idrotternas behov, förutsättningar och möjligheter av en sådan här anläggning. Respektive förbunds synpunkter redovisas nedan sammanfattat var för sig. Samtliga förbund deltar gärna i eventuellt fortsatt planeringsarbete.

Basket

De har antagit en ny evenemangsstrategi för fyra år sedan. Deras ambition är att satsa på Stockholm för stora och medelstora evenemang, tex landskamper. De har även diskuterat Nordiska mästerskapen. Det stora ungdomsmästerskapet Final four har bland annat arrangerats i Uppsala. De skulle gärna placera den i Stockholm.

Klubblagen spelar sina serie- och slutspelsmatcher i ordinarie hemmahallar. En sådan här arena skulle kunna möjliggöra för Stockholmslagen att spela valda slutspelsmatcher i den.

De anser att det är viktigt att arenan är en renodlad evenemangsarena, som inte är träningsplan mellan matcherna. Om den ska fungera bra som stor matcharena är det viktigare med resultattavlor, led-skärmar för reklam och bra utformade hospitality-ytor än träningsmöjligheter.

Budo & kampsport

De lyfter framför allt möjligheten att genomföra större nationella och internationella tävlingar och galor. Svenska mästerskap är i deras idrotter inte av samma dignitet arrangörsmässigt. Om det finns arenor för bra tävlingar där atleterna kan visa upp sig är det också lättare att bygga en karriär med hemmaplan som bas. Då skapas en plattform för den enskilda utövaren på elitnivå som sedan ger utvecklingsmöjligheter för yngre generationer kampsportare. Det ger de olika idrotterna en stabilare grund för sin verksamhet. Många tävlingar är endagsarrangemang. Svenska mästerskap avgörs över två dagar. Det innebär lite annorlunda förutsättningar jämfört med lagidrotters matcher som kan genomföras under några kvällstimmar och förberedelsetid.

För att arrangera kampsportstävlingar behövs mycket material som ringar, burar, ljud och ljus. Förbundet har en del egen tävlingsutrustning som de förbehåller och fraktar till olika platser i landet.

En hall av det slag som beskrivs här skulle kunna utgöra en bas för den större tävlingsverksamheten i landet.

Gymnastik

De har inget seriespel som lagbollssporterna. Däremot genomför de tävlingar under hela året. Det genomförs nationella tävlingar nästan 50 helger per år. Truppgymnastik och artistisk gymnastik är de största grenarna. Dessutom finns rytmisk gymnastik, trampolin, parkour, tricking, hopprep, aerobic gymnastics och drill. I Stockholm är artistisk gymnastik störst. Det finns ett stort intresse att arrangera tävlingar. Men de kan idag inte genomföra några större tävlingar eftersom det inte finns möjlighet att ha tillräckligt stor publik i gymnastikhallar och bokningsmöjligheten i Eriksdalshallen och Åkeshovshallen är begränsad. De tror att förekomsten av en hall skulle bidra till att skapa nya tävlingar för gymnastiksporten.

Internationella inbjudningstävlingar och nordiska mästerskap skulle kunna arrangeras med jämna mellanrum i en sådan här hall.

Handboll

I de stora städerna i landet är det brist på moderna hallar för elit-handboll. De välkomnar därför om Stockholm skulle bygga en sådan här hall. Utöver att hallen ska fungera för handboll lägger de särskild vikt vid ytor för hospitality, media och publikutrymmen samt att det ska finnas evenemangsfaciliteter som led-skärmar mm på plats.

För handbollen skulle en sådan här hall vara intressant både för senior- och juniorlandslagen. De ser också möjligheter att använda hallen till större ungdomsturneringar. Slutfasen av svenska cupen, final 4, spelas inte i Stockholm på grund av avsaknad av lämplig hall.